

**МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА**

**УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО МАЙЧИН ЕЗИК - ИВРИТ
ЗА ПЕТИ КЛАС**

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА

СОФИЯ, 2009 г.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по иврит за пети клас е изградена на съвременни методически принципи и развива интегрирано четирите речеви умения: слушане, говорене, четене и писане.

Обучението се провежда чрез учебни помагала по иврит, литература и учебни тетрадки. Организацията на учебния процес доразвива и надгражда придобитите знания, като се включва нова информация за езиковите и речевите единици. Богатият езиков материал, представен чрез стихотворения, разкази, народни песни, способства за реализиране и усъвършенстване на познанията по иврит, като се използва комуникативно-дейностният подход.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАЙЧИН ЕЗИК ИВРИТ В ПЕТИ КЛАС:

Основни цели на обучението на учениците по майчин език иврит в V клас:

1. Запазване и повишаване на интереса и желанието за общуване чрез езика;
2. Разширяване на знанията и усъвършенстване на уменията на учениците за слушане, говорене, четене и писане;
3. Обогаляване на знанията за граматическите структури и усъвършенстване на уменията за правилното им приложение;
4. Задълбочаване на знанията за художествената образност и усъвършенстване на уменията на учениците за възприемане, осмисляне и интерпретация на художествен текст;
5. Формиране на ценностната система чрез изучаването на литературни и фолклорни произведения и адекватно социално поведение в духа на толерантност и уважение към всички други етноси;
6. Развитие и усъвършенстване способностите на ученика за самостоятелно учене.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (колони 1, 2 и 3 от приложението)

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (колони 4 и 5 от приложението)

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА

Учителят системно наблюдава работата на учениците, като се използват разнообразни методи и форми на оценяване. За тази цел учителят използва устна и писмена форма на проверка на техните постижения.

Задачите, с които се проверява лингвистичната компетентност на учениците, се структурират на базата на усвоения лексикален минимум и формално - граматическата структура на изречението. Типът на комуникативната задача се определя от водещия вид речева дейност, необходима за решаването на конкретна комуникативна задача.

При проверка на уменията за писане се използват комуникативни задачи, свързани с ежедневните потребности. Проверява се владенето на основните правописни правила. При задачи за свободно конструиран отговор при открит въпрос се проверява уменията за създаване на свързан текст и владенето на граматическите и лексикалните средства, които го оформят.

Постигането на очакваните резултати от обучението, свързани с умението на ученика - да разграничава и използва правилно частите на речта, да разграничава синоними, пароними, омоними, думи с пряко и преносно значение, се установява чрез наблюдение, тест, диктовка, задачи за конструиране и създаване на текст и пр.

По отношение на комуникативно речевите умения ученикът - да умее да се включва в диалог, да говори с подходяща интонация, да преразказва.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

В началото на учебната година учителят да се информира за нивото на знания и умения, постигнато от учениците, с цел да се приложат и доразвият усвоените техники на учене и познатите форми на обучение по иврит.

Спецификата на програмата е, че усвояването на езика се приема като естествен процес с помощта на виртуалния клас и на различните учители, които се сменят всяка година.

В традиционна еврейска атмосфера се използва автентична еврейска литература, чрез която се възпитават ценности, свързани с ежедневието и празниците. Програмата продължава да развива речеви умения посредством осемте вида интелигентност: пространствено ориентиране, работа в група, личностна самооценка, двигателни умения, песни и музика, лингвистични умения, логическо мислене, реално възприемане на света. Във всеки час трябва да бъдат включени осемте вида интелигентност. За всички еврейски празници в календара има отделен учебник, чрез който се развиват четирите основни езикови комуникативни умения - слушане, говорене, четене и писане. Чрез ситуативни и асоциативни задачи и упражнения, драматизации и отговор на проблемни въпроси, анализ и разсъждаване по тема се развива абстрактното мислене на учениците с правилно изразяване на мисли, чувства и отношение.

В учебния процес учителят прилага разнообразни методи и форми на работа, които мотивират учениците и ги стимулират при изучаването на майчин език – иврит. Учителят може да ползва информация и материали от различни източници, за да подсили интереса на учениците.

При въвеждането на нова лексика учителят може да използва различни подходи - онагледяване, словесно описание, синоними, антоними, езикова догадка в рамките на контекста, видеофилми и аудио, компютърни програми. Чрез превод се проверява разбирането и се уточнява значението на новите думи и изрази.

При организация на учебния процес се препоръчва работа по двойки и по групи, за да могат учениците да усвоят принципите на общуване и да изпитат различни социални роли. Учителят е главно помощник и съветник. Важно е също така децата да работят самостоятелно, за да развият собствени стратегии за учене.

Добре е да се използва всяка възможност, за да се подава разнообразна във всяко отношение информация за Израел (историческа и културна) и се сравнява с българския бит и култура.

III. Очаквани резултати

IV Учебно съдържание

Приложение

1	2	3	4	5	6
Ядра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
С Л У Ш А Н Е	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> слуша и разбира съдържанието на изучаваните материали; разбира устни разпореждания, указания и съобщения на учителя; търпеливо изслушва участниците в диалога/разговора, включва се уместно; слуша, разбира и се ориентира в основната информация от съобщения, комикси, кратки откъси от разкази, приказки; слуша и разбира точни и целенасочени въпроси на учителя и съучениците си. 	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> слуша, възприема обясненията на учителя и репликите на своите съученици и изразява отношението, оценката си към героите и случката в художествен текст; разбира несложни, свободни разговори с един или повече събеседници на тема от ежедневието; разбира и определя граматическите категории; разграничава различни по жанр произведения на художествения текст. 	<p>Тема: Успех - „Беацлаха” Правилата за учене Изграждане на стратегия за успешно учене Описание на себе си, хоби, интереси Безглаголно изречение Изречение с един глагол Изречение с глагол плюс инфинитив Въпросително изречение Тема: Месец Тишрей – Хагей Тишрей Празниците на месец Тишрей Традиции и обичаи за Новата година – Рош Ашана Картичка за Шана Това с пожелание за празника Тема: Сука - Сукот Традиции и обичаи Четирите вида ритуални растения Тема: Празник на Тората – Симхат Тора Тема: Празник на светлината – Ханука Историята на Макабейското въстание Героите и символите на празника Минало време на глагола и неговите особености</p>	<p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> да слушат и участват в разговори и дискусии в приятна творческа обстановка, в която звучи реч предимно на иврит между учител – ученик и ученик – ученик; да пресъздават ситуации за общуване: <ul style="list-style-type: none"> в училище на улицата в пеене и драматизации; да слушат и възприемат информация дадена чрез различни източници; да работят системно с разнообразни текстови разновидности на иврит от различни източници; да възприемат кратки, но оригинални приказки, разкази, стихове, песни, детски филми; да работят по групи и да провеждат диалози между групите. 	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по: Български език и литература – прилагат уменията за устно възприемане, разширяване и обогатяване на фрази и изречения.</p> <p>Музика - слушане и възприемане на музикални произведения и определяне на жанра. Музикални асоциации.</p>

1	2	3	4	5	6
Ядра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
Г О В О Р Е Н Е	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да създаде кратък текст от 15-20 изречения по дадени опорни думи; – умее да разказва за обичаи, свързани с различни празници, да каже и напише поздравления за рожден ден, Ханука, Нова година – Рош ашана, Песах и Йом ацмаут – Денят на Независимостта; – се включва в отбелязването на Холокоста и 10 март. 	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опознава празниците от еврейския календар; – разказва кратки случки, събития и преживявания от миналото и настоящето, описва хора, предмети, животни, исторически и географски местности, свързани с изучавани теми; – правилно и свободно използва синоними и антоними; – използва цифровото съответствие на буквите от еврейската азбука; – разбира въпросите, указанията и съобщенията на учителя и реплики на своите съученици; – разграничава съществително име, глагол, местоимение и прилагателно име; – води кратък, несложен разговор по изучавани теми или ежедневни ситуации; – може да изпълни поставените задачи от учебната тетрадка. 	<p>Тема: Празненства Задочно пътуване Национална еврейска кухня Обреди и обичаи</p> <p>Тема: Национални герои Наследство от миналото Исторически личности Приказки Легенди и национален епос.</p> <p>Тема: Ежедневие Езикови и социокултурни знания Речеви умения за успешна комуникация в реални ситуации</p> <p>Тема: Граматически категории в иврита</p> <p>Тема: Числителни имена</p> <p>Тема: Речниково значение на думите</p> <p>Тема: Хора и места Различията в етническата, религиозната и езикова принадлежност на хората</p>	<p>На учениците са дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да съставят изречения; – да разграничават различните видове изречения по цел на изказване; – да трансформират изреченията от един вид в друг според комуникативната ситуация; – да правят несложни описания на предмети и явления на преживявания и емоционални състояния; – да разкават по картина и да участват в ролеви игри; – да преразказват чутия текст, да коментират чутата история и да употребяват правилно съществителни собствени и нарицателни имена да може да употребяват членувани и нечленувани съществителни имена, глаголи и предлози. 	<p>Български език и литература Съпоставка на езикови форми и категории.</p> <p>Български език и литература Умения за преразказване</p> <p>Човек и общество Човек и природа</p> <p>Физическо възпитание и спорт Хигиена Здраве Подвижни и състезателни игри</p>

1	2	3	4	5	6
Ядра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
Ч Е Т Е Н Е	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> чете и разбира основната информация от съобщения, обяви, комикси, разкази, приказки; разбира при четене подробности в съобщения, правила за игри, лични писма и разпознава в тях някои социокултурни особености; разграничава в практически план монологична и диалогична реч; умее да чете правилно и изразително познати текстове, монолози, диалози, стихотворения; чете наум и доказва, че е разбрал смисъла на прочетеното; отговаря на въпроси по определена тема; поставя въпроси по дадена тема. 	<p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> чете гладко и изразително на глас или наум несложен художествен текст, като го коментира ориентирайки се в съдържанието му; прочете репликите на героя, чиято роля си е избрал; изразително да прочете авторската реч; разграничава различни по жанр произведения на художествения текст. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> чете гладко и изразително на глас с правилно произношение и интонация всички учебни текстове на позната тематика; чете по роли приказки и басни, драматизира и сценично представя художествено или фолклорно произведение; разбира смисъла на кратки различни по жанр литературни произведения, включително и научнопопулярни текстове от вестници и списания; разбира речниковото значение на думата. 	<p>Тема: Новата година на дърветата – Ту би шват Традиция и обичаи Лексика за празника Сезони и месеци на годината Кръговрат на водата Ден и нощ Месец, година Лунен календар Петте сетива</p> <p>Тема: Пурим – История на Естер Свितъкът на Естер</p> <p>Тема: Песах в Шавуот Традиции и обичаи Лексика за празника Песни Ритуална вечеря Историята за Изхода Робство и свобода Моралните закони.</p> <p>Тема: Ваканция</p> <p>Тема: Израел – Израел ецлену ба кита История на Израел Йом Аацмаут – Ден на Независимостта Декларация за Независимост Холокост Пътуване по картата на Израел Личности: Бен Гурион, Херцел Нелегални емигранти - Маапилим</p> <p>Тема: История и съвременност Характерните особености на живота в Израел, свързани с национална принадлежност, норми и правила на поведение, места и забележителности</p>	<p>На учениците се дава възможност да четат:</p> <ul style="list-style-type: none"> изразително художествен текст; по роли художествен текст; различни по жанр литературни произведения. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> да определят вида и формите на граматическите категории; да ги използват в речта си; да откриват и избират подходящи синоними и антоним; да отговарят на въпроси и да задават въпроси; да създават текстове по определена тема и предложена опора. 	<p>Изобразително изкуство Проявява наблюдателност и въображение при описание на забележителности и местности</p> <p>География</p> <p>Работа с географска карта История Запознаване с основните събития от еврейската история</p>

1	2	3	4	5	6
Ядра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
П И С А Н Е	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – изписва правилно отделните думи, спазва особеностите на езика; – си служи с основни езикови и речеви единици при писмени форми на общуване; – умее да спазва основните правописни норми на иврит; – пише по определен повод поздравителна картичка с пожелания за различни празници (рожден ден, Ханука, Нова година – Рош ашана, Песах и Йом аацмаут – Денят на Независимостта и др.); – описва себе си, семейството си, приятелите си. 	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да употреби правилно основните езикови и речеви единици в писмената си реч; – изписва правилно отделните думи, спазва особеностите на езика; – си служи с основните езикови и речеви единици при писмени форми на общуване; – пише и спряга глаголи по групи в минало време; – разпознава многозначните думи и определя значението им; – може да осмисли думите като речникови единици - правилно да използва многозначните думи, както и основното и преносно значение на думите в текста; – може да определя граматичните признаци на глагола и да познава и спрежението му. 	Тема: Поздравления	<p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пишат под диктовка; - използват в различни текстове правописните особености на глаголните спрежения да разграничават и конструират изречение (съобщително, въпросително, възклицателно); - напишат поздравителна картичка; - правят писмено описание; - преработят и усъвършенстват текст. 	